

**Залізна голова, або хто зніс пам'ятник
українським праведникам у Василькові**

Повалена плита з іменами праведників

Чималих зусиль вартувало єврейській громаді Василькова встановити меморіал жертвам Голокосту, про яких у місті донедавна [не хотіли згадувати](#). Коли роботи нарешті розпочалися, дехто почали обурюватися, що їм перегородили шлях до найближчого сміттєзвалища, на яке за ці роки перетворили братську могилу. Втім, так само багато хто вважав за краще забути про своїх одноплеменників — вісьмох українців, Праведників народів світу, які рятували євреїв у роки Голокосту. На подяку цим людям громада встановила меморіал біля Покровського Яру поряд із єврейським пам'ятником.

Ще під час будівництва від сусідів, які живуть навпроти меморіалу, надходили погрози, про що голова громади Яків Тмаркін поінформував поліцію. Прохання вжити превентивних заходів було прийнято до уваги, з потенційним вандалом провели бесіду. Після чого меморіал був урочисто відкритий і цілих два місяці залишався цілим і неушкодженим.

Так виглядав монумент після встановлення

Щоправда, уже 9 жовтня плиту з іменами українських праведників було вирвано із землі. Невідомо, чи встиг вандал уночі прочитати, чий монумент знищує. Так чи інакше, пам'ятник, що стояв вертикально на двох арматурах, вмонтованих у гранітну основу, був виламаний і повалений горілиць. Побачивши цю картину, голова громади повідомив поліцію та єврейські організації, розраховуючи, що ухвалений за два дні до цього закон про протидію антисемітизму сприятиме ходу розслідування. Кримінальне провадження відкрили, Тамаркіна допитали, підказавши, що плиту міг звалити сильний вітер. Імовірно, смерч, що прямо зі штату Вірджинія досяг певного району Василькова.

У результаті всебічного та об'єктивного розслідування правоохоронці вийшли на якогось громадянина Х (матеріали справи для ознайомлення потерпілій стороні, тобто єврейській громаді, не надали, відповідно ім'я фігуранта невідоме).

У ході «слідчого експерименту»

Цей громадянин, перебуваючи в нетверезому стані, вночі (!) дорогою на цвинтар через меморіал (хоча стежка проходить праворуч від пам'ятника), спіткнувся об сходинку, впав, і зніс головою гранітну плиту, що знаходилася більш ніж за два метри від сходинки. Громадянин не постраждав та сповнений життєвих сил, ще б пак — з таким то зростом і здоров'ям!

Що було на голові богатиря шолом, каска чи скафандр — невідомо. Натомість ясно, що меморіал українським праведникам потрібно відреставрувати...

Ганна Чернявська, спеціально для «Хадашот»